

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt och med åberopande af de i Riksdagens skrifvelse den 16 April 1868 framställda skäl, får jag derföre vördsamt föreslå:

dels att Riksdagen, för understödjande af de frostafledande utdikningarne i de sex nordliga länen samt Elfdals, Fryksdals, Jösse och Nordmarks härader af Wermlands län, ville förhöja det af Kongl. Maj:t för detta ändamål under år 1872 äskade anslag till 90,000 R:dr R:mt, samt till låneunderstöd för befrämjande af utdikningar och aftappningar af sanktrakter och sjöar i rikets mellersta och södra län anvisa, under samma år, ett till 100,000 R:dr R:mt förhöjdt anslag;

dels att Riksdagen måtte uti underdånig skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t behagade taga under nådigt öfvervägande frågan om ett verksammare tillgodogörande än hittills af de inom riket förefintliga sanktrakter och vattenskadade trakter och, med fästadt afseende å såväl odlingsens befrämjande som klimatets förbättrande, till en kommande Riksdag afgifva det förslag, hvartill ej mindre sakens egen vikt och betydelse än de af landstingen och hushållningssällskapen i frågan afgifna utlåtanden kunna föranleda.

Stockholm den 28 Januari 1871.

C. E. Casparsson.

N:o 25.

Af Grefve Nils Gustaf Alexander Sparre: Om beviljande af låneunderstöd eller anslag utan återbetalningsskyldighet för en jernvägsanläggning emellan Hjo och Westra stambanan.

Enligt mig lemnadt uppdrag får jag vördsamt anhålla, att Riksdagen ville understödja en jernvägsanläggning Hjo—Westra stambanan, på sätt jag här nedan föreslår.

Efter att i flera år varit ifrågasatt, uppgjordes 1869 af Herr Major Adelsköld förslag till jernväg emellan Hjo och Stenstorp, och uppgick beräknade kostnaden, vid en spårvidd af 3,6 fot och en railsvigt af 12 skålpund, till 862,200 R:dr

R:mt. Banans längd 3,54 mil. Nämnda förslag inlemnades till den af Kongl. Maj:t förordnade jernvägskomitén, hvilken höjde kostnadsförslaget till 1,139,000 R:dr.

Under sistlidna höst föreslogs af öfverbaningeniören Kapten Djursson, att spårvidden skulle minskas till 2,7 fot och railsvigten till 6 $\frac{3}{4}$ skålpund, hvarigenom kostnadsförslaget nedgick till 600,000 R:dr för banan i sin helhet.

På grund af detta förslag börjades aktieteckning vid sammanträde den 28 sistlidne December, och då vid förnyadt, af Konungens Befallningshafvande hållet sammanträde den 12 dennes aktieteckningen befanns hafva uppgått till omkring 230,000 R:dr, oaktadt flera teckningslistor ännu ej ingått, konstituerade sig aktietecknarne till bolag och antogo bolagsreglor. Sedan dess har aktieteckningen fortgått, och på grund af det resultat, som vunnits deraf, är jag förvissad att inom medio af Februari teckningen skall uppgå till minst 300,000 R:dr. Vid sistnämnda sammanträde inlemnades äfven af fullt vederhäftig och till sin duglighet väl vitsordad ingenjör entreprenadanbud på banan, utom rails och rörlig materiel. Detta anbud, sammanlagdt med samtidigt inkomna anbud på rails och rörlig materiel, jemte beräknad expropriationskostnad, nedbragte anläggningskostnaden till 575,000 R:dr.

Efter de meddelanden, som sedermera äro mig gjorda, eger jag grundad förhoppning om, att i fall arbetet å banan kunde börjas i vår, anläggningskostnaden ytterligare kommer att nedgå, kanske ända till 550,000 R:dr.

Då under senaste dagarne förslag blifvit väckt om att låta banan från Svensbro, beläget 1 mil från Stenstorp, taga en nordligare riktning och träffa stambanan vid Sköfde i stället för vid Stenstorp, men detta alternativ ännu ej är med tillräcklig noggrannhet undersökt, får jag värdsamt anhålla, att det tills vidare måtte stå oss öppet välja anknytningspunkt till stambanan, som ock att den anhållan, jag här nedan framställer, måtte gälla lika väl en bana Hjo—Svensbro—Sköfde, som en bana Hjo—Stenstorp.

Af jernvägskomiténs betänkande, bilaga litt. H., synes att, då Hjo—Stenstorp-jernvägens banområde har en folkmängd per kvadratmil af 3,472 personer, och den odlade jorden uppgår till 24,8 procent af dess areal, i hvilket förhållande den ej, de skånska banorna oräknade, öfverträffas i förra fallet af flera än 3, i det senare af 4 af hos komitén anmälda 29 banor, den genomgår en folkrik och väl odlad bygd, som djupt känner olägenheterna af dåliga kommunikationer.

Dertill kommer, att inom banans rajon förefinnes en betydlig vattenkraft, af sakkunnig person beräknad till 4,600 hästkrafter, och hvaraf hittills ej mer än omkring 800 äro begagnade. Hvad värde i industrielt hänseende en dylik drifkraft kommer att få i en folkrik trakt, sedan dess kommunikationer blifvit lätta, och hvad inflytande detta i en framtid kommer att utöfva på banans trafik, är lätt att förutse.

Dessutom har Hjo en sällan afbruten förbindelse med Östergötland och sednast den 19 Januari anlände till Hjo segelfartyg från Östergötland. Då, efter denna vinters starka köld, som isbelagt Sundet, sjöfarten ej ens för segelfartyg blifvit stängd emellan Hjo och Östergötland; framgår tydligt, att, om en jernväg Hjo—Westra stambanan kommer till stånd, Östergötlands rika strandbygd får en efterlängtd och högst sällan afbruten förbindelse med Göteborg, en förbindelse som ingalunda af Östra stambanan göres obehöflig.

Dessutom kan från Hjo banan lätt fortsättas till Carlsborg och staten derigenom på billigaste sätt få en jernväg till rikets centralfästning. Utan en dylik blir Carlsborg utan värde för försvaret och alla derpå nedlagda kostnader utan

nytta. Efter de upplysningar, som kommit mig till handa, tror jag ingen bana till Carlsborg kan läggas billigare än öfver Hjo.

Den trafikberäkning, som, uppgjord af komiterade inom orten, inlemnades till jernvägskomitén, och hvilken återfinnes i komitéens förslag, upptog spannmål, brännvin m. m. 123,000 centner, gödningsämnen och kalk 45,000 centner, skogsprodukter 250,000 centner, under diverse poster 76,700 centner; summa 494,700 centner, passagerare 46,000, med en sammanräknad inkomst af 86,875 R:dr, visade, sedan underhålls- och trafik kostnad afdragits, en nettobehållning af cirka 25,000 R:dr.

En af Kapten Elworth uppgjord beräkning, som härmed i afskrift bifogas, utvisar deremot en nettobehållning af cirka 28,000 R:dr. Detta resultat måste i anseende till banans billiga anläggningskostnad anses fullt tillfredsställande, så mycket mer som den beräknade godsquantiteten, enligt sedermera gjord närmare utredning, synes vara för lågt upptagen.

På grund af ofvanstående får jag vördsamt anhålla, att Riksdagen lemnar det aktiebolag, som bildat sig för anläggning och trafikerande af en smalspårig jernväg Hjo—Westra stambanan, antingen ett till halfva anläggningskostnaden för banan uppgående lån, som dock ej får öfverstiga 300,000 R:dr R:mt, mot räntefrihet under byggnadsåren och på de vilkor Riksdagen för dylika låns erhållande bestämmer, eller som anslag en fjerdedel af anläggningskostnaden med högst 150,000 R:dr.

Stockholm den 28 Januari 1871.

G. Sparre.

N:o 26.

Af Friherre Adam Raab: Om förhöjda tullsatser eller accis å tobak.

På grund af de skäl, jag tillåtit mig vid remissen af Kongl. Maj:ts nådiga proposition om statsverkets tillstånd och behof anföra, vågar jag föreslå:

att artikeln tobak måtte beläggas med en vida högre beskattning, än den som nu utgår medelst nu gällande tullsatser;

att denna skatteförhöjning måtte åstadkommas genom höjda tullafgifter, derest Norges Storting skulle fatta ett lika beslut;